

Contra el rector

Mai un rector d'universitat —de la Universitat de València— no havia estat, com ara, en el centre mateix de la vida pública del nostre país. Mai la figura o la persona d'un rector no havia suscitat, com aquests anys, els atacs o l'adhesió, l'hostilitat o l'esperança, de tanta gent. No suscitava res d'això, evidentment, aquell fúnebre personatge que va ser el rector Corts Grau, encarnació del franquisme més pur i pilar ideològic de *Las Provincias*. No suscitava res d'això, no cal dir-ho, el rector Colomer, neutre i ambigu en els anys de la transició, recompensat per tals mèrits amb una Conselleria i altres honors.

El rector Lapedra, sí. No per ell mateix, certament, no per ser Ramon Lapedra, que és només una persona prodigiosament equilibrada i d'una immensa dignitat. El rector Lapedra inspira amors i odis perquè amb ell s'ha demostrat que alguna part de l'antic projecte és efectivament possible, que alguna esperança pot fer-se real. Era el projecte de país que es lleva de damunt la llosa de plom de tres o quatre segles, que s'alça i camina, recobra amb orgull llengua i nació, la intel·ligència serena i la raó, la dignitat de ser poble igual entre pobles iguals, que recobra també el gust de les coses ben fetes, de la ciència, de l'art i de les lletres, el gust d'instal·lar-se amb pes i amb dret propis en la contemporaneïtat.

Això va nàixer —no només, però sobretot— a la nostra Universitat fa un quart de segle. Això, dins de la Universitat i fora, ha crescut dia a dia, any rere any, amb treballs i amb penes, contra la voluntat i l'agressió constant de tots els qui volien —volen encara— destruir o mutilar el somni, negar-lo o reduir-lo a un curt i resignat vol de gallina. Aquell projecte que era, ja quan va nàixer, una posició fresca i honesta, una manera clara de pensar i de ser, un aire de llibertat i una visió radicalment transformadora, ara és un bloc de força comprovada. Ara, a la Universitat de València, s'ha demostrat que una part del projecte és realitzable. Una part, almenys.

I això xoca frontalment amb tots els negadors d'aquest futur, amb tots els negadors del somni. És molt simple,

en el fons: cal impedir que el somni siga possible, impedir fins i tot que semble possible. Cal per damunt de tot mantenir la conformitat inalterable, que ningú no puga demostrar que els insubmissos també poden triomfar.

Dos són entre nosaltres els enemics del somni: els enemics brutals, la dreta més rigorosament hostil a tot projecte nacional valencià, la dreta més externa i dura i pura i bèstia; i els enemics subtils, part de la gent que ara ens governa i que voldria apagar totes les flames per assegurar-se el monopoli de la llum. Cal, per als uns i per als altres, que tot torne a entrar en l'ordre controlable. Cal fer front a l'amenaça comuna.

L'oposició lleial ajudarà el govern a reduir els insubmissos; els alts interessos de l'ordre ho demanen. L'esquerra oficial prendrà suport de la dreta regular o de la dreta més extrema, per destruir allò que no controla.

La *convergència* és molt més profunda del que sembla. La *convergència* contra el rector Lapedra té un sòlid fonament: no es pot permetre ni l'autonomia ni menys encara l'èxit, ni que siga local o parcial, de cap projecte valencià de progrés amb contingut clarament nacional, de cap projecte nacional valencià amb contingut progressista. L'ordre establert no ho assimila. I els precursors han de ser suprimits: la festa seria gran al palau i podrien exhibir el cap tallat de Joan Baptista, ballaria sense vels Salomé i ballaria el rei i els fariseus. Està escrit als Evangelis.

Convergirán, doncs, contra el rector, en bon ordre i en formació pactada i combinada: uns —en i des de les oficines del partit i del govern— han format la candidatura anti-Lapedra, els altres —la dreta molla, la dreta dura i la dreta extrema— són la base electoral més sòlida de tal candidatura. Aliats contra natura, o naturals. No són de cap manera fantasies. Assistir als últims claustres universitaris, escoltar i observar els conciliàbuls i els tractes, seguir les votacions (on dreta i extrema dreta votaren disciplinadament a favor dels «convergençs»), ha estat altament il·lustratiu. Llegir *Las Provincias*, també. Com sol passar. □

